

Punkt villet foregribe og hindre den fri Udvikling af Retsforholdet, men har kun taget med, hvad der kunde siges at være, saa at sige, kommet op i Tiden. Man har ikke paa nogen Maade villet foreskrive, hvorledes Udviklingen skulde være. Jeg vil i saa Henseende henvise til Formuleringen af Konnossementerne. Der har man bestræbt sig for ikke at skrive en Lovbog, som allerede var forældet, naar den udkom. Man har fulgt med ved f. Eks. at sige, at andre end Skipperne kunne affatte et Konnossement, at det kan formuleres som prima og secunda o. s. v., men der er ikke paabudt noget, der bestemmes ikke, at det skal være affattet som prima eller secunda o. s. v. Man siger kun, at dersom vedkommendes egen Interesse fører til at gøre det eller det, er Virkningen den eller den. Med fuld Respekt for Handlefriheden, har man søgt at fæstne de Regler, som paa dette Omraade have udviklet sig, og selvfølgelig har man saa ved at formulere Reglerne for disse forskellige Forhold i deres Udvikling og i deres Orden fuldt ud haft Øjet aabent for, at der bør være Fællesskab i Reglerne ikke blot inden for det nordiske Retsomraade, men ogsaa, saa at sige, inden for hele det europæiske Retsomraade. Man har fuldt ud erkendt, hvilken Betydning det har baade for Søfart og for handlende, at netop disse Regler saa vidt muligt ere overensstemmende. Det er jo noget, som netop har været Søretens Særkende fra gammel Tid, at den, saa at sige, ikke har brudt sig om Riger og Lande og Grænser, den har formet sine Regler uafhængig af de politiske Afstillelser. Skipperen sejler fra Land til Land, og hvor han kommer hen, fører han sin egen Ret med sig, som er uafhængig af, om det er det ene eller det andet Land, han kommer til. Saaledes har det været fra Middelalderens Tid. Middelhavet havde sin egen Sørret, Atlanterhavet sin, og de nordlige Lande deres: Consolato del mare, rôles et coutumes d'Oleron og Wisbys Søret o. s. v. Disse Love gjaldt for Søfart, for den gemene Købmand og Sømanden, som det hedder, uden Hensyn til Landet. Derfor er der netop fra gammel Tid her et Grundlag for en fælles international Privatret, og det er en Selvsølge, at det gjaldt til det yderste at udvikle dette og at være med her, og derfor har man ogsaa paa alle Punkter, hvor det har været muligt, stræbt fra alle Sider hen til det størst mulige Fællesskab, men dog med et lille Forbehold, thi medens man inden for Kommissionen paa den ene Side har arbejdet saaledes, at man har strakt sig saa langt, som det var forsværligt, har

man paa den anden Side dog ogsaa kun strakt sig saa langt, at de enkelte Landes særlige Forhold maatte medføre Afvigelser, sætte Grænser. Men i det hele har man saa vidt muligt stræbt efter at lede den fælles Udvikling ind i en god og fornuftig Retning; derfor har hvert Land, der modtager saa meget af de andre Lande i Henseende til den fælles Rets Udvikling, saa at sige ogsaa en Pligt til at hde sit Bidrag til, at den fælles Udvikling gaar i en god, sund og rigtig Retning. — Der har ogsaa været en Betragtning, ifølge hvilken man har sagt: Vi gaa nok med til Fællesskabet, men med en vis Begrænsning, nemlig der, hvor vi finde, at Lovforslaget gaar ud over, hvad en fornuftig Udvikling fører til. Der vil jeg kun til Oplysning henvise til Groshaverikapitlet. Der er jo i det hele taget en vis Overensstemmelse, men paa enkelte Punkter ogsaa visse Afvigelser; der er den engelske Praksis for sig, og Kontinentets for sig. Saa blev der udarbejdet nogle fælles Regler angaaende Groshaveri i Antwerpen 1877, disse blev naturligvis saa vidt muligt lagte til Grund, men paa forskellige Punkter mente de, der særlig vare i Besiddelse af Sagkundskab paa disse Omraader, at der ikke var Anledning til at gaa saa vidt, at man tværtimod dog maatte forbeholde det, der i og for sig maatte siges at være en fornuftig Regel. Man har da ogsaa haft den Glæde at se, at disse York & Antwerp rules, udstedte i 1877, paa ny blev udstedte i 1890 ved et nyt Møde i en Form, hvorved de nærme sig til de i dette Lovforslag angaaende dette Emne vedrørende Regler. Jeg tror derfor, at de sagkyndige, som have udarbejdet dette Kapitel, med Tilfredshed kunne se paa, at de paa dette Omraade ikke have højet sig for en Udvikling, som ikke kunde siges i og for sig at hvile paa et saadant Grundlag, at den kunde antages at have Fremtiden for sig. Derfor tillader jeg mig at henvise til, at for saa vidt der paa forskellige Punkter maatte være Afvigelser fra visse Grundfætninger, som man ellers maatte anerkende vare ønskelige at følge, er det kun sket med belberaad Hu og moden Overvejelse for ikke at komme ind paa noget, som man dog til sidst maatte erkende ikke var ført ind paa den rigtige Vej.

Hvad i øvrigt Grundfætningerne for Udarbejdelsen angaar, saa skal jeg blot altsaa henvise til, at vi i Kommissionen naturligvis paa alle Punkter have søgt at arbejde i en saadan Retning, at de, hvis Forhold Loven skulde ordne, kunde være tilfredsfulde, paa den ene Side i konservativ Retning, hvor den gældende Ordning bestod og ikke gav Anledning til Ønsker om Forandring,